

REPORTAGE

Het Pauperparadijs krijgt decor dat zijn weerga niet kent

De landelijke presentatie komt nog. Toch zijn er al 9000 kaarten verkocht voor *Het Pauperparadijs* in Veenhuizen. Het decoratelier toont: dit wordt groot.

ERIC NEDERKOORN

Het metershoge hoofd van Johannes van den Bosch krijgt net de volle laag van een verfroller. Over twee maanden zwabbert dit gevaarte, gedragen door een imposante hijskraan, boven de binnenplaats van het Gevangenis­museum in Veenhuizen, als decorstuk van *Het Pauperparadijs*. Eerst staat de beeltenis van de man die in 1818 de Maatschappij van Weldadigheid stichtte nog onvoltooid in het Rotterdamse havengebied, vlakbij de Nieuwe Maas, in het atelier van Vorm & Decor.

In de 40 meter lange en 8 meter hoge werkplaats zijn 25 mensen aan de slag, van wie 18 permanent met het decor voor de grootste voorstelling ooit in Drenthe. Te midden van een stevige houtvoorraad wordt volop gezaagd, geboord en geschroefd.

Ontwerper Michiel Voet haalt alles uit de kast voor monsterproductie

Een deel van de stukken is al in trailers naar Veenhuizen verhuisd. Het pulde hier uit. Want alles aan het decor is groot en gewichtig, ook letterlijk. „Jij denkt dat piepschuim licht is”, zegt Vorm & Decor-directeur Martin Determann. „Al met al weegt die kop 350 kilo.”

De wand van de koffiekamer in het kantoor van de loods bevat rijen handgeschreven opdrachten, die Vorm & Decor sinds 1983 in de theater- en muziekwereld heeft uitgevoerd. „Mijn broer Bert, mededirecteur, heeft een kunstacademie-achtergrond.” Dat scheelt, ook in finan-

ciële planning, als ze de ideeën van anderen moeten uitvoeren, zoals nu die van Michiel Voet. „Ik geef ze als het ware de huid, zij maken het lichaam”, zegt deze. Voet is de beeldend kunstenaar/theatervormgever die in samenspraak met regisseur Tom de Ket het decor voor *Het Pauperparadijs* heeft ontworpen. De twee werken vaker samen, zoals in de succesreeks *De Verleiders*.

De veelzijdige kunstenaar maakte niet alleen veel werken voor de openbare ruimte, hij is ook de vaste decorontwerper voor het Ro-Theater en regisseerde voor dit gezelschap *De man zonder eigenschappen*. Zijn enorme Johannes-kop, letterlijk een beeldhouwwerk gehakt en gesneden uit kubussen piepschuim, is exemplarisch voor de vormgeving. „Megalomaan moet het zijn”, zegt Voet. „Zo megalomaan als Van den Bosch dacht met zijn armenproject. Een typische Verlichtingsdenker, met een waanzinnige daadkracht.” De Ket: „Hij stond voor tucht en orde, strafte mensen alleen al omdat ze arm waren, maar wilde ze anderzijds ook verheffen, de wereld verbeteren. Heel dubbel.”

In het licht van die megalomanie houdt acteur Dragan Bakema in zijn rol van Johannes van den Bosch een toespraak achter een gigantisch kathedraal, naast al twee net zo enorme trappen. De Ket: „Als een klein mannetje, hoog achter een krankzinnig spreekgestoelte, zo het kolossale van die Maatschappij-gedachte verbeeldend.” Er werden sinds de stichting van de Maatschappij meer dan honderdduizend paupers uit alle windstreken naar de gestichten geleid.

Regisseur Tom de Ket (boven) en theatervormgever Michiel Voet in de werkplaats van Vorm & Decor. „Deze kop van piepschuim weegt 350 kilo.” FOTO KAY IN 'T VEEN

Alleen al met de decorstukken voor *Het Pauperparadijs* zijn dagelijks achttien mensen aan het werk. FOTO KAY IN 'T VEEN

En dus krijgt het publiek straks ook metershoge dwarsdoorsneden van de gesticthshuizen voorgeschoteld die, in drie maatsoorten, verreden kunnen worden, op wiel­ties. De Ket: „Daarbij letten we goed op de windgevoeligheid. Het moet natuurlijk veilig blijven.” Ondanks de omvang wordt het decor dynamisch. Voet: „We kunnen door de verplaatsbaarheid snel schakelen

tussen de gestichten en locaties als de Ridderzaal, waar zich de politieke discussies afspeelden, en de Jordaan in Amsterdam.” De Westertoren, ook op schaal nagebouwd, is inmiddels van Rotterdam verhuisd naar Veenhuizen.

De Ket: „Waar het kan, betrekken we mensen en bedrijven uit het Noorden bij de productie. Zo heeft de Groningse decorontwerper en

-bouwer Martin Steeghs de leiding op de locatie zelf, en zet een noordelijke ploeg alles in elkaar.” Kunnen ze in Veenhuizen niet achteraf zeggen dat alles en iedereen weer zo nodig uit Amsterdam moest komen. In het grote acteursensemble spelen veel jonge talenten mee, bijvoorbeeld van Loods13 in Emmen. De Ket: „Ja hé, ik kom zelf uit Hoo­geveen, dus daar denk ik heus wel om.”